

**Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Önkormányzat
Alpolgármestere**

**Előterjesztés
a Képviselő-testület részére
a 2015. évi kerületi gyermekjóléti feladatokról szóló átfogó értékelésről**

I. Tartalmi összefoglaló

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít, melyet megküld a Budapest Főváros Kormányhivatala részére.

Az értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. melléklete tartalmazza.

A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, a kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - b) egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - c) a gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - a) gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - b) gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele és az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, droprevenció stb.).

A kerületi gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai az éves gyermekvédelmi tanácskozást 2016. február 25-én megtartották. Az elmúlt év szakmai értékelése után megfogalmazásra kerültek a jövőbeni feladatok, elképzelések.

II. Hatásvizsgálat

Az átfogó értékelés elkészítése az Önkormányzat jogszabályban meghatározott feladata.

Az értékelés adatokkal szolgál az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról, amelyek – az értékelésben megfogalmazott javaslatokkal együtt – felhasználhatók a szolgáltatások fejlesztése érdekében.

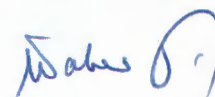
III. A végrehajtás feltételei

Az értékelést meg kell küldeni a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály részére.

IV. Döntési javaslat

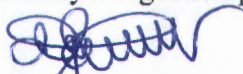
Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete meghozza az előterjesztés 1. mellékletében foglalt határozatot.

Budapest, 2016. május „19.”

Weeber Tibor

Törvényességi szempontból ellenjegyzem:

Dr. Szabó Krisztián
jegyző

1. melléklet az előterjesztéshez

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének

.../2016. (V. 26.) határozata

a 2015. évi kerületi gyermekjóléti feladatok átfogó értékeléséről

1. Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete a 2015. évi kerületi gyermekjóléti feladatok átfogó értékelését elfogadja.

2. A Képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy az értékelést terjessze fel a Budapest Főváros Kormányhivatala részére.

Határidő: azonnal

Feladatkörében érintett: a Humánszolgáltatási Főosztály vezetője

BUDAPEST FŐVÁROS X. KERÜLET KŐBÁNYAI ÖNKORMÁNYZAT

Átfogó értékelés
az önkormányzat gyermekjóléti
feladatainak ellátásáról

2015

„A gyermekkor évei azok az esztendőök, amikor a szív a legérzékenyebb, leghajlékonyabb. Amit oda elültetnek, azt aligha lehet valaha is onnan kipusztítani.”

(J. F. Oberlin)

A gyermekek védelmének rendszerét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) rendelkezései határozzák meg. A törvény és végrehajtási rendeletei; illetve a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat helyi rendeletei – a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 22/2012. (V. 23.) és a szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II. 20.) – értelmében a gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a hatósági intézkedések biztosítják.

A Gyvt. célja, hogy megállapítsa azon alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok a gyermekek védelmét meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítse. Segítséget nyújtson a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjon a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A jogszabályban meghatározott intézkedések egymásra épülnek, a szakemberek együttműködése, egymás kompetencia határainak ismerete és betartása által biztosíthatóak a törvényben meghatározott gyermeki jogok, segítséget nyújtva a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekeknek esélyeinek javítására, prevenciós intézkedéseket téve a veszélyeztetettség megelőzésére.

A szakmaközi megbeszélések és az éves gyermekvédelmi tanácskozás résztvevői folyamatosan erősítik azt a megállapítást, hogy a X. kerületben a helyi gyermekvédelmi rendszer kiépült, a szakemberek egymás munkáját támogatva, kiegészítve végzik feladataikat. Az együttműködés az elmúlt évek folyamán sokat javult, és ennek további erősítése minden terület számára közös célként fogalmazódott meg.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A Bárka Kőbányai Humánszolgáltató Központ (a továbbiakban: Bárka), a Humánszolgáltatási Főosztály, a Budapest Főváros Kormányhivatala X. Kerületi Hivatala (a továbbiakban: Gyámhivatal), az oktatási és egészségügyi intézmények munkatársai, illetve a kőbányai gyermekvédelem területén tevékenykedő valamennyi szakember szem előtt tartja azt a

törvényi alapelvet, miszerint elsődleges feladat a gyermek érdekeinek és jogainak figyelembe vétele, családban történő nevelkedésének biztosítása.

I. A kerület demográfiai mutatói

Kőbánya lakossága a népesség-nyilvántartás szerint 2015. december 31-én 76 730 fő volt.

A népesség-nyilvántartás szerint az utóbbi években a lakosságszám a következők szerint alakult:

Korosztály	2009. év	2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év
0-3 év	2105 fő	2140 fő	2855 fő	2139 fő	2885	2033	2051
3-6 év	1962 fő	2058 fő	2030 fő	2149 fő	1801	2053	2039
6-14 év	4710 fő	4670 fő	4697 fő	4774 fő	4919	5053	5225
14-18 év	2865 fő	2727 fő	2731 fő	2643 fő	2986	2333	2316
18-65 év	49801 fő	50498 fő	50216 fő	50979 fő	52915	50388	51593
65 év felett	12542 fő	11790 fő	11 975 fő	12906 fő	11225	13537	13506
Összesen	73985 fő	73883 fő	74504 fő	75590 fő	76 731	75397	76 730

Az utóbbi évek adatit áttekintve az állandó lakosság számát vizsgálva stagnálás jellemzi a kerületet, az elmúlt év végén kismértékű emelkedés volt tapasztalható. Jelentős számú, közel 9000 főre tehető azoknak a száma, akiknek tartózkodási címe van a kerületben. A gyermekkorú lakosság adatait megvizsgálva azt tapasztaljuk, hogy a 3-6 éves korosztály száma 2012. évhez képest tovább csökkent. A csökkenését az intézményi ellátásban is érzékeljük, a korábbi évek gyakorlatától eltérően nincs férőhelyhiány az óvodai ellátásban, a bölcsődei ellátásban pedig az intézményi felújítások miatt nehezebb a férőhelyekkel való gazdálkodás.

A gyermekvédelemmel foglalkozó szakemberek nem csak a bejelentett lakcímmel rendelkező családoknak nyújtanak segítséget, hanem a kerületben életvitelszerűen tartózkodókkal szemben is ellátási kötelezettségük van. Bár a demográfiai mutatók szerint a lakosságszám csökken, a gyermekvédelemben dolgozók feladatai, esetszámai többnyire emelkednek.

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások

A gyermekek után igényelhető szociálpolitikai juttatások a Gyvt., és a szociális ellátásokról 3/2015. (II. 20.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: R.) jogosultsági feltételei szerint kerültek meghatározásra az elmúlt évben.

1. A családban nevelkedő gyermekekre tekintettel adott önkormányzati segély

Az elmúlt évben január és február hónapokban önkormányzati segélyt biztosított az önkormányzat, majd a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 2015. március 1-jétől hatályba lépett változását követően az önkormányzati segélyt felváltotta a települési támogatás. Az Szt. változása alapján a Képviselő-testület mérlegelési jogköre lett, hogy a települési támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén, milyen összegű támogatást nyújt.

Az R. alapján települési támogatás állapítható meg annak a családnak, amely rendkívüli élethelyzetbe került, vagy létfenntartási gondokkal küzd, és a háztartásában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a 71 250 Ft-ot.

A települési támogatás összege az elmúlt évben

- a) egy gyermek esetén 5 000 Ft,
- b) két gyermek esetén 8 000 Ft,
- c) három gyermek esetén 10 000 Ft,
- d) négy vagy több gyermek esetén 12 000 Ft volt.

A gyermekes családok részére nyújtott települési támogatás 2015. évi adatai (2015. március 1.- december 31. közötti időszak)

	Támogatásban részesített személyek száma	Támogatási esetek száma	Felhasznált összeg (eFt, kerekítve)
Pénzbeli települési támogatás	742	900	9 662
Természetbeni települési támogatás	315	426	5 796
Összesen:	1057	1326	15 458

Helyi rendeletünk alapján évente öt alkalommal lehet igényelni települési támogatást, ebből kettő alkalommal pénzből, háromszor pedig természetbeni juttatásként (erdei iskola, iskolai tábor támogatása, szolgáltatóhoz történő utalás, tűzifa biztosítása).

Önkormányzati segély és 2015. márciustól települési támogatás iránt benyújtott kérelemre hozott határozatok számának alakulását mutatja az alábbi táblázat. Az elutasítások oka többnyire az volt, hogy a havi egy főre jutó jövedelem az előírt értékhatárt meghaladta.

	2012. év	2013.év	2014. év	2015. év
Megállapító határozatok száma	2957	2419	1885	1667
Elutasító határozatok száma	16	27	36	7

2. Születési támogatás

Az Önkormányzat 2014-től új ellátási formaként születési támogatás elnevezéssel anyagi hozzájárulást biztosít a gyermekek születéséhez, ezáltal is ösztönözve a gyermekvállalást.

Születési támogatásra az a gyermek jogosult, aki Budapest Főváros X. kerület közigazgatási területén lakóhellyel rendelkezik, és akinek a családi pótlékra jogosult szülője, törvényes képviselője a gyermek születésekor és a kérelem benyújtásakor is Budapest Főváros X. kerület közigazgatási területén lakóhellyel rendelkezik, továbbá életvitelszerűen itt tartózkodik, valamint akinek részére Start-számlát nyitottak.

A születési támogatás összege 10 000 forint, amelyet az Önkormányzat a gyermek részére megnyitott Start-számlára utal át.

2014. évben 46 gyermek születését támogatta ilyen formában az Önkormányzat, az elmúlt évben már 74 gyermek részesülhetett születési támogatásban.

3. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- gyermekétkeztetés normatív kedvezményére,
- természetbeni támogatásra (éves szinten két alkalommal 5800 Ft/gyermek összegben),
- a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére (pl. ingyenes tankönyv).

2015. december 31-én rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma a gyermekek száma szerint:

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy annál több	Összes en
	Gyermekek száma					
Családok száma	479	335	138	43	1	996

Az elmúlt években folyamatosan csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma.

	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok száma	1524	1486	1343	996

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	2013. év	2014. év	2015. év
Megállapító határozatok száma	1492	1434	1824
Elutasító határozatok száma	38	46	40

A jegyző annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában, illetve ha a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra készétel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában (2015. évben 5 800 Ft/gyermek/alkalom).

	2010. év	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év
Természetbeni támogatásban részesülő gyermekek száma	1466	1522	1291	1257	1183	1163

A csökkenő gyermeklétszám a fenti táblázatban is jól érzékelhető. A csökkenés oka elsősorban az, hogy a Gyvt. által szabályozott jövedelmi értékhatár hosszú évek óta változatlan, időszerű lenne a törvényi szabályozás felülvizsgálata.

Hátrányos helyzet-halmozottan hátrányos helyzet

A Gyvt. alapján a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a) a szülő, a családba fogadó gyám (a továbbiakban: gyám) iskolai végzettsége alacsony (legfeljebb alacsony fokú végzettség),
- b) a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága,
- c) az elégtelen lakáskörülmények,
- d) a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fent részletezett a) - c) tényezők közül egy fennáll.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fent részletezett a) - c) tényezők közül kettő fennáll, illetve a d) esetben.

		2014. év	2015. év
Megállapított hátrányos helyzetűek száma (fő)		86	71
Ebből:	1. szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége miatt	75	70
	2. szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága miatt	7	1
	3. elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	4	0
Megállapított halmozottan hátrányos helyzetűek száma (fő)		168	161
Ebből:	1. szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége és a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága miatt	40	56
	2. szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	39	0
	3. szülő, gyám alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmények miatt	89	105

4. Óvodáztatási támogatás

A Gyvt. 20/C.§-a alapján biztosította az Önkormányzat az óvodáztatási támogatást.

Annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll, a tárgyév június és december hónapjában óvodáztatási támogatást kell folyósítani. A támogatás mértéke a beiratkozást követően első alkalommal 20 000 Ft, majd félévenként 10 000 Ft a gyermek 5. életévének betöltéséig.

2015. évben óvodáztatási támogatásban részesített gyermekek száma támogatási alkalmak és életkor szerint

Megnevezés	Támogatásban részesített száma	Felhasznált összeg (eFt)
Első alkalommal		
3 éves	1	20
4 éves	3	40
További alkalmakkor		
3 éves	4	40
4 éves	16	160
5 éves	29	290
Összesen:	52	550

A kötelező óvodába járás bevezetésével egyidejűleg ez a támogatási forma megszüntetésre került 2015. szeptember 1-jétől, ezért a jogosultak a múlt évben már csak egyszer, május hónapban jutottak hozzá az óvodáztatási támogatáshoz.

	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év
Óvodáztatási támogatásban részesülő gyermekek száma (fő)	104	110	156	77	52
Az önkormányzat által kifizetett támogatások összege (eFt)	1 490	1 570	1 970	1 490	550

5. Egyéb támogatás

Az Önkormányzat 2014. évben biztosította először az általános iskoláskorú kőbányai lakcímmel rendelkező tanulók részére az 5000 Ft értékű Erzsébet-utalványt. 2014. évben 4 081 fő általános iskoláskorú gyermek részesült a támogatásban, 2015. évben ezt kiterjesztettük a középiskolai tanulóokra is, közel 6400 általános- és középiskolás korú gyermek részesült ebben a támogatásban. A megrendelésre kerülő Erzsébet-utalványok értéke 32 000 eFt volt.

Évek óta hagyomány a kerületünkben, hogy a képviselő-testület december hónapban megajándékozza a családokat. 2014. évben 700 család és egyedülálló személy részesült élelmiszersomagban, az elmúlt évben 1600 háztartás jutott 5 000 Ft értékű tartós élelmiszerekből összeállított csomaghoz.

6. Gyermekétkeztetés

A gyermekétkeztetési térítési díj kedvezményt, illetve az ingyenes ellátást (normatív kedvezmények) a Gyvt. 148. §-a alapján szabályozottak szerint biztosítani kell.

A nevelési-oktatási intézményekben biztosított gyermekétkeztetés igénybevételének módjáról és a térítési díjak mértékéről szóló 26/2011. (IX. 1.) önkormányzati rendelet alapján a normatív kedvezmény mellett további 50% térítési díj kedvezményre jogosult az a kérelmező, aki a középiskolás tanuló gyermekére tekintettel rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

A normatív kedvezmény mellett további 50% térítési díj kedvezményre jogosult az a kérelmező, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem a legkisebb öregségi nyugdíj összegének 140%-át nem haladja meg (2015. évben 39 900 Ft), és

- a) a családjában három vagy több gyermeket nevel, vagy
- b) a családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevel.

	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év
Gyermekétkeztetési díj kedvezményben részesülő gyermekek száma (fő)	69	56	41	34
Gyermekétkeztetési díj kedvezményre fordított összeg (eFt)	1 284	1 022	1 533	866

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a 2015. évi nyári szociális gyermekétkeztetés biztosítására 4 730 000 Ft támogatást nyújtott Önkormányzatunk részére.

A nyári szociális gyermekétkeztetést a Bárka Kőbányai Humánszolgáltató Központ (a továbbiakban: Bárka) és a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ 2015. június 16. napjától 2015. augusztus 12. napjáig 43 napon keresztül szervezte, illetve bonyolította. A fenti időszakban, 212 gyermek étkezését tudtuk biztosítani, ebből 24 gyermek, 43 napon keresztül megszákítás nélkül igénybe vette a szolgáltatást.

Az Önkormányzat intézményei a szociális nyári gyermekétkeztetés időszaka alatt négy helyszínen biztosítottak prevenciós és szabadidős szolgáltatásokat az étkezést igénybevevő gyermekek számára.

2015. szeptember 1-jétől a Gyvt. 21/B. § (1) bekezdésének módosulása miatt azok a bölcsődei ellátásban és óvodai nevelésben részesülő gyermekek is ingyenesen étkezhetnek, akik

családjában - szülői nyilatkozat alapján - az egy főre jutó jövedelem összege nem haladja meg a kötelező munkabér járulékokkal csökkentett összegének 130%-át. Ezen a jogcímen december hónapban a bölcsődékben 272 gyermek, az óvodákban 858 gyermek étkezett térítésmentesen.

Nagycsaládos kártya

Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének 1514/2010. (VII. 8.) számú határozata alapján a kerületi lakóhellyel rendelkező, három vagy több gyermeket nevelő családok részére kártya kerül kiadásra, mely a kerületben kedvezmények igénybe vételére jogosít.

	2011. év	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év
Kiadott nagycsaládos kártyák száma (db)	135	28	20	24	11

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatást Kőbányán a Bárka Kőbányai Humánszolgáltató Központ Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: Gyermekjóléti Központ) biztosítja.

A Gyermekjóléti Központ családgondozói munkát végez, mely a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetésére, a gyermekek családban maradásának elősegítésére, illetve a családból kiemelt gyermekek családba való visszakerülésének elősegítésére irányuló tevékenység.

A családgondozói esetszámok az elmúlt években az alábbiak szerint alakultak:

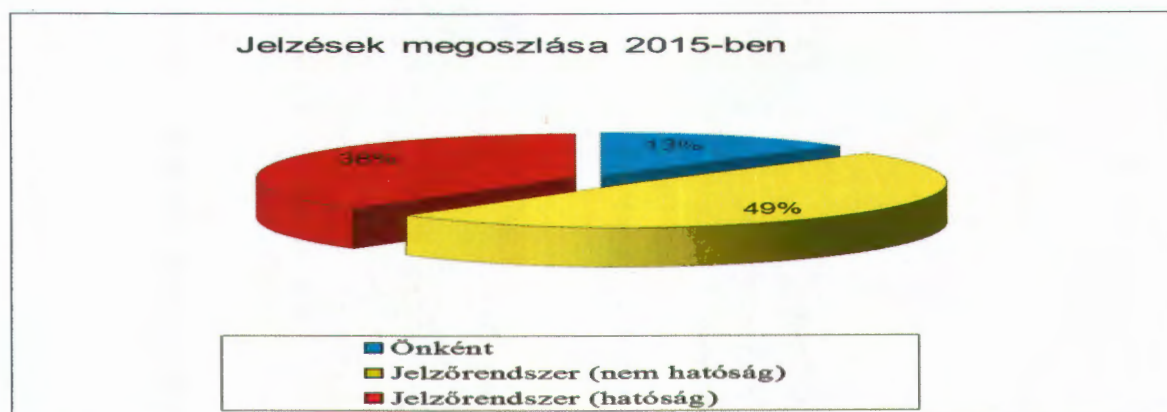
	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év
Családok száma	789	614	874	852
Gyermekek száma	1221	1059	1328	1238
Új esetek száma / gyerek száma	642	747	739	704
Új esetek száma / család szám	560	651	690	652
Lezárt esetek / gyerek szám	537	530	658	606
Lezárt esetek/család szám	394	393	428	447
Esetkonferenciák száma	16	24	35	47
Esetmegbeszélések száma	19	26	23	20
Családok száma, melyekben védelembe vett gyermek van	109	42	92	104
Védelembe vett gyermekek száma	164	54	86	133
Átmeneti nevelt gyermekek száma	229	188	228	187
Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek száma	15	13	23	9
Tartós nevelt gyermekek száma	2	5	0	0
Környezettanulmányok száma	98	195	596	539

Írásbeli megáll./gondozási –nevelési terv	550	489	655	638
Családlátogatás	2401	1789	2691	2253
Intézménylátogatás	554	339	453	361

Az új esetek száma az előző évhez képest kissé csökkent, jelentősen emelkedett azonban a védelembe vett gyermekek száma. Ennek oka az lehet, hogy sok olyan család költözött akerületünkbe, akik folyamatos vándorló életet élnek, Többnyire Budapesten belül költöznek egyik kerületből a másikba, albérletből albérletbe.

A Gyermekjóléti Központ védelembe vételek számának alakulása az elmúlt évek tükrében		
	Családok száma	Gyermekek száma
2009. év	77	130
2010. év	93	168
2011. év	157	218
2012.év	109	164
2013. év	81	131
2014. év	60	98
2015. év	104	133

Az új esetek alakulása a Gyerekjóléti Központban 2015. évben

Az új esetek számából látszik, hogy az intézménnyel való kapcsolatfelvétel 13%-a csupán az önkéntesen jelentkezők aránya. Ez nagymértékben megnehezíti a családgondozók munkáját, mert gyakran kell a munkájukat nyíltan vagy burkoltan ellenálló családokkal eredményesen végezni.

A Gyermekjóléti Központ gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági feladatai:

- védelembe vétel esetén családgondozás,
- ideiglenes hatályú elhelyezésre javaslattevés,
- nevelésbe vételre javaslattevés,
- nevelésbe vett gyermek családjának gondozása,
- utógondozás elrendelése esetén családgondozás.

Családgondozás okai leggyakoribb probléma típusai halmazott adat:

	2013. év	2014. év	2015. év
Anyagi és lakhatási problémák	549	600	670
Fogyatékoság/retardáció (szülő v. gyermek esetén)	72	40	43
Igazolatlan hiányzások	337	337	210
Iskolai beilleszkedési nehézségek	158	159	223
Gyermek magatartászavara, teljesítményzavara	189	164	296
Szülők, család életvitele	1267	455	486
Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők-gyermek közti)		318	468
Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	71	86	84
Gyermek testi/lelki elhanyagolása	149	107	135
Szülő szenvedélybetegsége(i)	48	48	100
Gyermek szenvedélybetegsége(i)	29	27	26
Szociális válsághelyzetben lévő anya	11	29	28
összesen	3044	2665	2769

A jelzőrendszeri tagok, illetve társintézmények részvételével, 7 alkalommal került sor tematikus szakmaközi megbeszélésre különböző témákban.

2015. évben 47 esetkonferenciát és 20 esetmegbeszélést tartott az intézmény a családok és a szakemberek részvételével. Az esetkonferenciák, esetmegbeszélők céljai a problémák feltárása, tükrözése, a segítő kapacitások mozgósítása, az egységesebb látásmód kialakítása, megoldási alternatívák kidolgozása és kiválasztása, a cél feladatok kijelölésével, és feladatmegosztásával.

A Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásai:

A **kórházi szociális munka** kapcsolt munkakörként jelenik meg a Gyermekjóléti Központ családgondozói számára. A kórházi szociális munka célja a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a szociális válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése. Feladat továbbá a gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a szükséges intézkedések megtétele.

A tavalyi év folyamán a kórházaktól **16 jelzés** érkezett.

A **készenléti szolgálatot** 2012 júniusától a Bárka Kőbányai Humánszolgáltatási Központ Gyermek Átmeneti Otthona (a továbbiakban: Gyermek Átmeneti Otthon vagy Otthon) látta el a két telephely közötti megállapodási értelmében.

A készenléti szolgálat célja a gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálat lehetővé teszi, hogy a Bárka ügyeletes szakembere nyitvatartási időn túl is elérhető legyen.

A tavalyi évben **24 ügyfél** részesült ebben a szolgáltatásban.

A **kapcsolattartási ügyelet** célja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges hely biztosítása mellett konfliktuskezelő, segítő szolgáltatás nyújtása.

A hétvégi kapcsolatügyelet egyik fő szolgáltatása a családi, gyermek központú mediáció, melyet egyre inkább a válófélben lévő gyermekek szülei, vagy olyan gyermekes párok vesznek igénybe, akik között a konfliktus oly módon elmérgesedett, hogy külső segítség szükséges a felek közötti álláspontok közelítéséhez, a közös gyermekek lelki biztonságának érdekében.

A tavalyi évben a szolgáltatásban részesülők száma: **49 fő**, és a szakmai tevékenységek halmozott adata: **858 fő**.

A tavalyi évben több önként megállapodást kötő család nem tartott kapcsolatot az intézményben, minden család esetében vagy a gyámhivatal vagy a bíróság kötelezte a feleket a szolgáltatás igénybevételére. Egyre több az olyan család, ahol a gyermeket nem készíti fel a gondozó szülő a kapcsolattartásra megfelelően, illetve maga a látogató szülő sincs felkészülve az intézményi kapcsolattartásra.

Az **utcai szociális munka** egy olyan komplex tevékenységrendszer, mely a szociális munka eszközeivel, Kőbánya területén intézményi, csoportos és egyéni esetkezelés keretében végez preventív tevékenységet. Az utcai szociális munka körébe sorolhatjuk az intézményeken (általános iskola, középiskola, civil szervezetek) belüli prevenciós foglalkozásokat is, de nem hanyagolhatjuk el a ténylegesen utcán végzett segítséget sem, mely alatt a csoportok megfigyelését, életmódjának feltérképezését valamint egyéni segítséget, ellátásokhoz való közvetítést értjük. A kötelező intézkedéseket a szociális ellátásban tevékenykedő intézmények, bevonásával esetmegbeszélés vagy a teammel egyeztetve, meg kell tenni abban az esetben, ha életveszély vagy tartós károsodás veszélye áll fenn.

Az utcai szociális munka forgalma

Év	Kimenő	Bejövő	Összesen
2012.	746	304	1060
2013.	660	135	795
2014.	581	155	736
2015.	619	193	812

A gyermekpszichológiai ellátás 2015. évi adatai

	Esetek száma
Tanácsadás, egyéni konzultáció	22
Pszichológiai konzultáció	546
Családi konzultáció	24
Más ellátásba küldés	35
Családgondozói konzultáció	342
Információnyújtás	16
Esetmegbeszélés	7
Szakmai megbeszélés (külsőszakember)	37
Összesen:	1029

Az intézmény gyermekpszichológusa a gyermekek ellátásával, nevelésével, gondozásával kapcsolatban felmerülő problémák széles spektrumában nyújt segítséget. Szorosan együttműködik a delegáló családgondozókkal, a Gyámhivatallal, a társintézményekkel, valamint az esetleges pszichiátriai, neurológiai gondozókkal, mivel a Gyermekjóléti Központ koncepciója, valamint protokollja a gyermekek komplex ellátását tartja szem előtt. Ennek értelmében a terápiás ellátás mellett kamasz és kiskamasz konzultáció, szülő- és családkonzultáció, konfliktuskezelő foglalkozások, pszichoterápiára szocializációs foglalkozások tartása, további intézmények felé való delegálás a feladata.

A Családsegítő Szolgálat **felnőtt pszichológusa** az intézményben heti 4 órában a Gyermekjóléti Központ felnőtt ügyfeleit látta el **62 konzultációs alkalom** keretében. Az ügyfeleket jellemzően (szülő, gyám) a családgondozók irányítják a pszichológushoz, amennyiben úgy érzékelik, hogy a gondozott családban a szülőnek is szüksége lenne pszichés támogatásra, saját problémáik, szülői kompetenciáik hiánya akadályozza őket a gyermekükhöz való megfelelő odafordulásban.

A két intézményben zajló pszichológiai ellátás közötti lényeges különbség az önkéntesség és a motiváltság kérdése. A gyermekjóléti központ a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében kötelezheti mind a szülőket, mind a gyermeket a pszichológiai ellátás igénybevételére.

Jogi tanácsadás

Az intézmény jogi tanácsadását jellemzően a már gondozás alatt álló családok veszik igénybe. A jogász rendszeresen konzultál a családgondozókkal, mely az esetvitelben nyújt segítséget a kollégáknak. A tavalyi évben **131 fő** vette igénybe ezt a szolgáltatást.

Pedagógiai szolgáltatások

A gyermekek tanulásának segítése, tanulási képességeinek fejlesztése, a magántanulók felkészítése, a javítóvizsgára történő felkészítés alapvetően az oktatási intézmények feladata. A Gyermekjóléti Központban azoknak a gyermekeknek nyújtanak segítséget pedagógiai szolgáltatásaink révén, akik tanulási nehézségeik mellett halmozottan hátrányos helyzetűek, veszélyeztetettek, a tanulás segítése egy út és eszköz e gyermeknek nyújtott közvetlen segítségadásban. Kettős célja van, egyrészt ténylegesen csökkenteni a gyermek lemaradását tanulmányai terén, másrészt a közvetlen kapcsolaton, a személyes odafigyelésen keresztül a kialakult bizalom talaján mélységében megismerni a gyermek problémáit, és komplex segítséget nyújtani számára, a korának megfelelő, nevelésbe, oktatásba való beilleszkedéséhez a tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésével.

Az intézményben egyéni fejlesztést csak különösen indokolt esetben lehet igénybe venni.

Fejlesztőpedagógusok forgalma

	Fő	Egyéni	Csoportos	Összesen
2013. év	178	405	583	988
2014. év	204	359	672	1031
2015. év	108	212	660	872

Prevenációs programok

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatellátása során az intézmény jogszabályi kötelezettsége a szabadidős prevenációs tevékenységek szervezése, szolgáltatása.

A csoportos foglalkozások látogatottsága

Csoportprogramok	Forgalom
Tankarika	157
Számfejtő (matematika és tanulásmódszertan) csoport	68
Okoska / Ugróiskola csoport	243
Anyanyelvi csoport	62
Barangoló	110
Családi játszóház	364
Kamasz klubok /pingpong	8
Kamasz klubok /társasjáték	43
Kamasz klubok /Láthatatlan világ	17
Kamasz klubok /X-boksz	56
Összesen	903

Táborok

A Gyermekjóléti Központ a tavalyi évben két tábort szervezett Balatonyörökön egy időben és helyszínen, de különböző programmal. A táborozó gyerekek egyik fele a kamasz – szocializációs tábor résztvevője volt, itt 10 gyermek kapott lehetőséget a részvételre. A másik csoportban pedig 12; hat és tíz év közötti gyermek vett részt. A tartalmas tábori programok során a kamaszok lehetőséget kaptak arra is, hogy felelősséggel segítsék a kicsiket, és ezzel saját önismeretük is bővüljön.

A táborok legnagyobb hozadéka:

- A tábor után a gyerekek szívesebben járnak az intézmény többi programjára (csoportok, játszóház, kirándulások).
- Sokkal együttműködőbbek a segítő kollégákkal, lelkesebben vesznek részt a közös munkában, tanulásban, társadalmi felelősségvállalásban.
- A gyermekek lelkesedése, szakemberekhez való kötődése a szülők hozzáállásán, problémamegoldó képességén is sokat változtat. Szívesebben fordulnak segítségért egy olyan emberhez, akivel a bizalmi kapcsolat már kialakult.
- A gyermek, szülő, szakember között egy folyamatos, még eredményesebb kapcsolat alakul ki, melyben a szakember tényleges segítőként és nem pedig a családi élet felborítójaként van jelen.

További szolgáltatások

Javítóvizsga-felkészítés

A Gyermekjóléti Központ a 2015. évben is segítséget nyújtott tanévben elvárt tanulmányi kötelezettségüket valamilyen oknál fogva teljesíteni nem tudó gyermekek számára a pótvizsgára történő felkészülésben. Az előzetesen a családgondozók segítségével meghirdetett szolgáltatásra összesen 40 gyermek jelentkezett. Túlnyomó részben a Gyermekjóléti Központ családgondozóinak közvetítésével jutottak el az intézménybe a gyermekek (25 fő), de érkezett

megkeresés a Családsegítő Szolgálat közreműködésével (4 fő), a Pongrác Községi Ház ajánlásával (1 fő), illetve érkeztek közvetlenül a BÁRKA Kőbányai Humánszolgáltató Központ korábbi ügyfelei is (10 fő). A felkészítésben részt vevő gyermekek tantárgyanként általában heti 3 foglalkozáson vettek részt, így azok, akik több tárgyból is megbuktak, heti 6, vagy akár 9 alkalommal is részt vettek a foglalkozásokon. A javítóvizsga felkészítés összesített forgalma 209.

Önkéntes tevékenység

A korábbi évekhez hasonlóan az intézmény színteret biztosított a középiskolások számára az iskolai közösségi szolgálat követelményeinek teljesítéséhez. Az elmúlt év során összesen 42 óra közösségi szolgálatot teljesítettek önkéntesek a prevenciós csoport foglalkozásain.

Játszó-Tér

A prevenciós csoport munkatársai a nyári szünetekben kéthetente kötetlen játékkal, sportos programmal jelentek meg Kőbánya egy – egy játszótérén. A játszótéren trambulinnal, slack-line szalagokkal, tollással és egyéb sportjátékokkal várták a gyerekeket és persze a szülőket is. A nagy sikerű sorozat egyre népszerűbb lett, a legutolsó alkalommal már több mint 50 érdeklődő fordult meg a játszótéri programon.

A prevenciós csoport tevékenysége a tavalyi évben is szorosan összefonódott a Pongrác Községi Ház működésével, a munkatársak rendszeresen részt vettek a foglalkozások előkészítésében, lebonyolításában.

2. Gyermekek napközbeni ellátása

Bölcsődei ellátás

A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat a 0 – 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátására 9 bölcsődei egységgel rendelkező Egyesített Bölcsődét tart fenn.

A Kőbányai Egyesített Bölcsődék 2015. augusztus 31-ig működő tagintézményeinek száma **9**, a férőhelyek száma: **648 fő**.

2015. szeptember 1-től a működő tagintézmények száma **8**-ra csökkent, mivel a Csillagfűrt Bölcsőde teljes körű felújítás miatt (várhatóan 1 tanévre) bezárt, az itt működő 48 férőhely szüneteltetésre került.

A Csillagfűrt Bölcsőde férőhely számának szüneteltetésével egy időben a Cseperedők Bölcsődében egy újabb csoport nyílt meg. A korábban tornaszobaként működő helyiségben kialakított csoportszoba miatt 2015. szeptember 1-től a korábban 96 férőhelyes bölcsőde férőhelyszáma 14 fővel nőtt, így 110 férőhelyes bölcsődéként üzemelt. A kerületben 2015. szeptember 1-én a bölcsődei férőhelyek száma: **614 fő**.

A bölcsődei férőhelyek iránti nagyon magas az igény. A Cseperedők Bölcsőde, valamint az Apró Csodák Bölcsőde csoportszobáinak a mérete lehetővé tette további férőhely bővítését, ennek megfelelően 2015. október 1-től a Cseperedők Bölcsődében további 16 fővel, az Apró

Csodák Bölcsődében 6 fővel lett megemelve az engedélyezett férőhelyek száma. A kerületben működő férőhely szám 2015. október 1-től: **636 fő** ebből általában 28+6 férőhelyen sajátos nevelési igényű gyermekek (továbbiakban: sni) korai fejlesztése folyik.

A Fecskefészek Bölcsődében 3 csoportszobában 18 férőhelyen részleges integrációban, a többi csoportszobában, 10 férőhelyen, teljes integrációban történik a gyermekek ellátása.

A Gyermeksziget Bölcsődében teljes integrációban 6 férőhelyen történik az sni-s gyermekek fejlesztése.

A 2001–2015. évi feltöltöttség és kihasználtság %- os mutatói

Év	Férőhely	Éves Feltöltöttség %- os mutatói	Éves Gondozott gyermekek átlag létszáma	Éves Kihasználtság %- os mutatói	Dec. 31-én Beírt gyermekek száma
2001.	530	101,23 %	372	70,17 %	536
2002.	530	107,06 %	409	77,18 %	564
2003.	530	109,42 %	422	79,65 %	580
2004.	500	110,88 %	424	83,52 %	563
2005.	520	113,50 %	421	84,08 %	580
2006.	520	114,72 %	440	84,56 %	597
2007.	500	119,18 %	436	86,55 %	633
2008.	520	126,56 %	466	92,31%	647
2009.	520	128,32 %	487	93,73%	661
2010.	624	108,31%	476	81,27%	610
2011.	624	99,22%	465	74,48%	612
2012.	624	93,11%	421	67,57%	549
2013.	648	82,99%	387	59,70%	553
2014.	648	88,34%	n.a	62,47%	586
	620	93,23%		65,23%	
2015.	636	85,16%	n.a	61,08%	571
	602	89,67%		64,31%	

A várólistán 2015. december 31-én 27 fő gyermek volt, ebből 3 fő volt 2 éven felüli, 23 fő 2 év alatti 1 fő 1 év alatti. A gyerekek elhelyezése folyamatosan történik a bölcsődékben, amint a gyerekek kora eléri a 2 évet.

Az ellátás iránti folyamatosan jelentkező magas igények miatt a képviselő-testület a 2015/2016 nevelési évre ismét ellátási szerződést kötött 2 családi napközivel, ezzel is igyekezve pótolni a kiesett férőhelyeket. A családi napközike a gyerekeket az Egyesített Bölcsőde közvetítette ki, feltöltésük eltérő ütemben ugyan, de január végére teljes lett.

A bölcsődékben 2015. őszén valamennyi munkáltatói igazolással rendelkező szülő gyermekének az ellátása biztosított volt.

A várakozó lista szeptember óta lassan, fokozatosan emelkedett.

A bölcsődékbe felvett gyermekek 95,55 %-a (546 fő) Kőbányán él, 4,45 %-a (25 fő) más kerületben, vagy vidéken, de valamelyik szülőt munkahelye a X. kerülethez köti.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása:

A Fecskefészek Bölcsődében működő Korai Fejlesztő Központ három csoportszobájában részleges integrációban, öt csoportszobában pedig teljes integrációban történik a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, gondozása-nevelése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek egyre nagyobb számban történő jelentkezése, valamint a spontán integráció magas száma indokolta, hogy 2014. október 1-től a Gyermeksziget Bölcsődében is fogadják ezen gyermekeket. Ebben a bölcsődében kialakításra került egy fejlesztőszoba, ahol az intézményben teljes integrációban gondozott-nevelt gyermekek fejlesztése megvalósulhat.

Azon gyermekek számára, akiknek szülei nem igénylik a napközbeni kisgyermekellátást, vagy más bölcsődébe járnak, de fejlesztésre szorulnak, ambuláns ellátás keretében biztosítja a kerületi szakszolgálat a korai fejlesztést, fejlesztő felkészítést a Fecskefészek Bölcsődében működő Korai Fejlesztő Központban. A fejlesztést a szakszolgálat alkalmazásában lévő gyógypedagógusok végzik.

Az ambuláns ellátás arra a problémára ad választ, hogy egyre növekedett azon csecsemőkorú gyermekek száma, akik mozgásfejlesztést igényelnének és a szülei otthon tartózkodnak velük. Óriási jelentősége ennek az ellátásnak, hogy az ilyen problémával érkező és más sérültséggel nem rendelkező gyermekek esetében, az időben elkezdett fejlesztésnek köszönhetően a gyermekek 1-2 éven belül utolérik ép társaikat és mindenfajta hátrány nélkül folytathatják tovább életüket. Sok esetben ezen gyermekek már egészséges, jól fejlett gyermekként jelennek meg az óvodában.

2015. évben 45 fő sajátos nevelési igényű gyermeket gondoztak bölcsődei ellátás keretein belül, és 29 fő gyermeket pedig ambuláns formában fejlesztettek, közülük 8 fő a kerület másik bölcsődéjébe jár, 21 fő otthon nevelkedő gyermek.

Ambuláns ellátásban, 2015-ben a Gyermeksziget Bölcsődében 5 főt, a Fecskefészek Bölcsődében 29 főt fogadtak a gyógypedagógusok.

Alapellátáson túl nyújtott szolgáltatások:

Játszócsoport

Két bölcsődében működik Játszócsoport szolgáltatás, az Apraja Falva Bölcsődében (Újhegyi sétány 5-7.) és az Apró Csodák Bölcsődében (Zsivaj u. 1-3).

A szolgáltatást igénybevevők száma 2015. évben:

Játszócsoport	Család	Gyerek
Apraja Falva Bölcsőde	38	42 fő
Apró Csodák Bölcsőde	35	37 fő
Összesen:	73	79 fő

A Játzócsoport szolgáltatás jelentősége abban van, hogy a szülők jobban megismerik gyermekük életkori sajátosságaiból adódó reakcióit, a szülő-gyermek kapcsolat, az örömteli együttlét alatt mélyül, a szülők szerepeikben megerősödnek, barátságok szövődnek, kialakul egy önkéntes segítőkör.

Sóbarlang, sószoba szolgáltatás

Nyolc intézményben működik sóbarlang, melyeket elsősorban a bölcsődébe felvételt nyert gyermekek látogatnak a szülők írásban adott hozzájárulása után.

A bölcsődébe járó gyermekeknek térítésmentesen ősztől-tavaszig áll rendelkezésére „Somadrin” sószoba, mely tengeri sós levegőt idéző, felső légúti betegségek megelőzését szolgáló, asztmatikus tüneteket enyhítő, gyógyhatású preventív jellegű szolgáltatás.

Időszakos gyermekfelügyelet

Az időszakos gyermekfelügyelet új szolgáltatásként indult két bölcsődében a kőbányai családok megsegítése érdekében, „Az Összefogás Kőbánya családjaiért!” TÁMOP pályázati projekt keretében.

A csoportszobák igényesen, ízlésesen kerültek kialakításra és berendezve a gyermekek igényeihez, szükségleteihez igazodva. A pályázat keretén belül került sor az átalakításra és a tárgyi feltételek biztosítására.

Azok a családok vehették igénybe ezt a szolgáltatást, ahol a gyermek nem jár bölcsődébe, illetve a bölcsőde és óvoda nyitvatartási idején kívül az ide járó gyermekek is részt vehettek a felügyeletben.

Családi napközi

Évek óta működik kerületünkben a Borsika Gyermekközpont Nonprofit Kft. által fenntartott két családi napközi. Az elmúlt évben két újabb családi napközivel kötött ellátási szerződést határozott időre az Önkormányzat, a felújítási munkálatok miatt bezárt bölcsőde kiesett férőhelyeinek pótlása céljából. A családi napközikkal kölcsönösen jó az együttműködés, az üzemeltetők fokozottan figyeltek arra, hogy szeretetteljes, családias légkör vegye körbe a gyermekeket és megfelelően képzett szakemberek végezzék a gyermekek ellátását.

A családi napközibe a Kőbányai Egyesített Bölcsődék vezetője irányítja azokat a gyermekeket, akik a bölcsődébe nem nyertek felvételt és nem részesülnek rendszeres gyerekvédelmi kedvezményben, valamint a szülő vállalja ezt az ellátási formát.

2015. év szeptember 1-jétől 26 gyermek gondozását biztosította ezen ellátási forma keretében az Önkormányzat.

Alternatív napközbeni ellátás

2015-ben a kőbányai általános iskolás gyerekek nyári napközis ellátását az Önkormányzat a Kőbányai Kulturális Központ intézményén keresztül a Janikovszky Éva Általános Iskola Kápolna utcai épületében és udvarán látta el.

Az elmúlt évben az előző évekhez viszonyítva a táborozó gyerekek létszáma emelkedett, 9 turnusban, hetente átlagosan 125 gyermek vett részt a napközis táborban.

3. Gyermek átmeneti gondozása

A Gyermek Átmeneti Otthona feladata azoknak a családban élő gyerekeknek az ellátása, akik átmenetileg ellátás nélkül vagy elhelyezés hiányában gondozás, nevelés, lakhatás nélkül maradnának, valamint akiknek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett. Az Otthon teljes körű testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésüket elősegítő ellátást biztosít, ideiglenesen pótolja a szülői gondoskodást.

A férőhelyek száma 14 fő, ebből két fő XIV. kerületi gyermek elhelyezésére kötött ellátási szerződést a két Önkormányzat.

A Gyermek Átmeneti Otthona működésének adatai:

Év	Ellátási napok száma	Ellátottak száma	Kihasználtság (%)
2001.	2 923	55	55
2002.	3 210	36	73
2003.	2 885	48	66
2004.	3 903	52	89
2005.	4 105	45	93,7
2006.	3 117	42	71
2007.	4 057	41	93
2008.	3 051	49	70
2009.	3 351	39	76,5
2010.	4 104	42	93,6
2011.	3 583	46	81,8
2012.	3 544	54	80
2013.	4 084	40	93,6
2014.	3 696	45+4	85
2015.	3023+585	51+3	71

Az Otthonban átmeneti gondozásban az elmúlt évben 51 gyermek részesült ellátásban és 3 anya ellátására került sor gyermekével együtt.

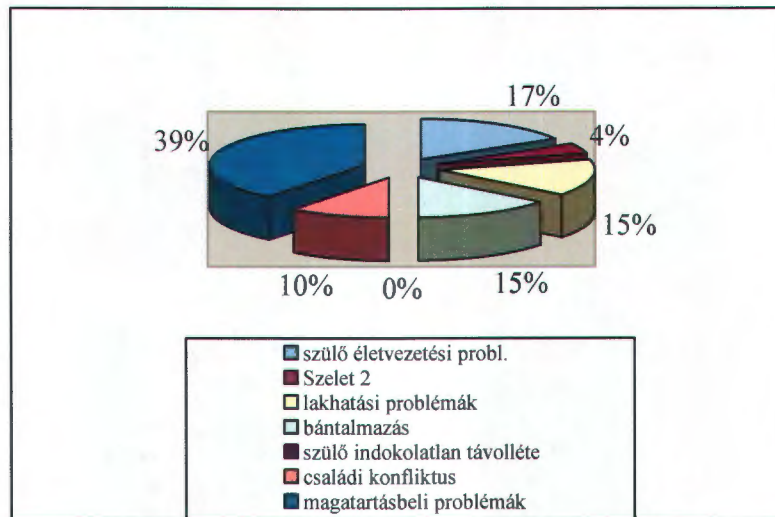
Kőbánya ellátási területéről: 42 gyermek – 3 anya

Zugló ellátási területéről: 9 gyermek

Az év során, akárcsak a korábbi években, az ellátás kezdeményezői leggyakrabban a Gyermekjóléti Központ család gondozói voltak. A Gyámhatóság általi kezdeményezés gyakran a védelembe vétel során történő kötelezést jelentette.

A védelembe vettek száma magas: 51 gyermekből 27 volt védelembe véve, az ellátottak 53 százaléka.

Az ellátottak száma az elhelyezést kiváltó probléma típusa szerint

2015. év során, akárcsak az előző években, az ellátást leggyakrabban a gyermek magatartási problémái miatt igényelték.

Az átmeneti gondozást kiegészítő programok

A Gyermek Átmeneti Otthonának munkatársai az év során igyekeztek az ellátottak számára érdekes, fejlődésüket szolgáló, a szabadidő kulturált eltöltését célzó programokat szervezni. Pl.:

- Gyermektábor a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ által fenntartott táborban.
- Családos tábor Balatonlellén a Szociális Védegylet támogatásával.
- Erzsébet-tábor Fonyódligeten.
- A Pongrác Községi Házban kézműves foglalkozásokra, kamaszcsoporthoz, és internetes foglalkozásokra jártak az ellátottak.

A gyermekgondozási formák változása az átmeneti gondozás végével

	2012. év	2013. év	2014. év	2015. év
Átmeneti gondozás tárgyév december 31-én	10 fő	9 fő	8+1 fő	9+1 anya
Átmeneti gondozás más intézménybe (családok átmeneti otthona, védett ház)	6 fő	1 fő	8+1 fő	1+1 anya
A gyermek más hozzátartozóhoz került	4 fő	1 fő	1 fő	2 fő
A gyermek a törvényes képviselővel távozott	27 fő	21 fő	21+2 fő	32+1 anya
A gyermek szakellátásba került	5 fő	5 fő	6 fő	7 fő
Egyéb (kollégium)	2 fő	3 fő	1 fő	0
Összesen:	54 fő	40 fő	45 + 4 fő	51+3 fő

A családokról nagy átlagban elmondható, hogy nehéz körülmények között élnek, alacsony az iskolai végzettségük, nehezen találnak tartós, bejelentett munkát. Az egészségi állapotuk is gyakran rossz, a lakáskörülményeik pedig kifejezetten bizonytalanok. Jövedelmük alacsony,

gyakori, hogy a mindennapi megélhetésük fenyegetve van. Megtalálható közöttük az állami gondozott, szenvedélybeteg, pszichésen beteg, hajléktalan szülő, sokan köztük maguk is traumatizáltak, többségükben alulszocializáltak.

A személyi térítési díjak befizetése többszöri felszólítás ellenére is nehézkes. A tárgyévben – késve ugyan – de a befizetések megtörténtek.

IV. A felügyeleti szervek szakmai ellenőrzéseinek tapasztalatai

A gyámhatósági, illetve a gyermekvédelmi területen 2015. évben nem történt felügyeleti szerv által végzett szakmai ellenőrzés. Legutóbb 2013-ban a Budapest Főváros Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala végzett helyszíni ellenőrzést a Bárka Kőbányai Szociális és Gyermekjóléti Központban (gyermekjóléti ellátás) és a Gyermek Átmeneti Otthonában.

V. Rendőrségi adatok, bűnmegelőzés:

Az elmúlt év során bűncselekményben érintett kiskorú összesen 83 fő volt, ebből 65 fő fiatalkorú és 18 fő gyermekkorú .

Gyanúsítottként összesen 51 fő került büntetőeljárásba, ebből 4 fő gyermekkorú volt.

	2013. év		2014. év		2015. év	
	Életkor szerinti megoszlás		Életkor szerinti megoszlás		Életkor szerinti megoszlás	
	fiatalkorú	gyermek korú	fiatalkorú	gyermek korú	fiatalkorú	gyermek korú
Bűncselekmény	97	35	288	88	65	18
Gyanúsított	20	12	86	4	51	4

A gyermekek- és fiatalkorúak által, illetve az ő sérelmükre elkövetett jellegzetes bűncselekmények természetét és mibenlétét elemezve megállapítást nyert, hogy a korosztályt legfőképpen (telefon) lopások, illetve rablások érintik sértetti oldalon, valamint, az hogy az esetek többségében az elkövetői kör is ebből a korosztályból kerül ki.

A fiatalkorúak körében magas számban fordul elő a bolti lopás, és itt a bűnismétlés is nagyon jellemző. Az elmúlt év során 37 esetben került fiatalkorú akár többszörösen ismételt esetben is elkövetőként büntetőeljárásba.

Mindezekre figyelemmel a kerületi fiatalok számára szervezett bűnmegelőzési foglalkozásokon kiemelt helyet kapott az ilyen irányú bűncselekmények megelőzési lehetőségeiről tartott felvilágosítás, és a rendőrség részletesen foglalkozott az ilyen jellegű bűncselekmények büntetőjogi következményeivel.

A kapitányság bűnmegelőzési előadója a kőbányai iskolákban lebonyolított programok során kiemelt figyelmet fordított a gyermekkorú- és fiatalkorúak felkészítésére, hogy elkerülhessék az áldozattá- vagy bűnelkövetővé válás esélyeit.

A 2015. évben több esetben indult büntetőeljárás a fiatalok körében az interneten, közösségi oldalakon történt különféle zaklatások, visszaélések nyomán. Emiatt a bűnmegelőzési programok szervezése során kiemelt figyelmet fordított az internet veszélyei és az ottani tevékenység bűnügyi vonatkozásainak ismertetésére a fiatalok körében.

Az elmúlt év folyamán öt általános iskola teljes felső tagozatos osztályainak tartottak a rendőrség szakemberei bűnmegelőzési órákat a gyermekeket érintő bűncselekmények vonatkozásában.

A 2015-16-os tanévben két középiskolában, a Giorgio Perlasca Vendéglátóipari Szakközépiskolában, valamint a Magyar Gyula Kertészeti Szakiskolában folytatódott a bűnmegelőzési tanácsadó tevékenység. A helyi kapitányság állományába tartozó bűnmegelőzési tanácsadó feladatkörébe tartozik az iskolákkal való napi kapcsolattartás, melynek során bűnmegelőzési, prevenciós célzatú előadások megtartásával, tanácsadással segíti az iskolákat.

D.A.D.A. - EllenSzer program

Az oktatásban két általános iskola vett részt, alsó tagozaton 2 osztályban, felső tagozaton összesen 16 osztályban zajlott oktatás.

Az EllenSzer oktatásban résztvevő középiskolában összesen 2 osztályban zajlott oktatás.

Mindkét program esetében a résztvevő iskolák a programot hasznosnak, fontosnak értékelték, és a következő tanévre is igényelték.

Nyári tábori programok

A nyár folyamán a kerületben működő két nyári napközis táborban (KÖSZI tábor, Szent György hittanos tábor) több alkalommal tartott a rendőrség bűnmegelőzési programot bemutatókkal, előadással, filmekkel, közös játékkal.

A programokban összesen alkalmanként 25-50 fő gyermek vett részt. A gyerekek a témákhoz kapcsolódó, oktató jellegű ajándékot kaptak a Kőbánya Közbiztonsági Közalapítvány támogatása jóvoltából. A tábori programok tematikája a drog- és egyéb addikciók köré épült, így az ajándékok is ezt a tematikát tükrözték.

A rendőrség látogatást szervezett a kerületi rendőrkapitányságra, ahol a rendészeti munka különböző területeivel ismerkedhettek meg a gyerekek.

Pályázati együttműködések

A 2014. évben az ERGO szervezettel közösen nyert TÁMOP 5.6.1. pályázati munka során a családon belüli erőszak és gyermekkori prostitúció volt a prevenciós munka témája. Ennek folyamán a Széchenyi István Általános Iskola tanulóinak egy csoportja látogatást tett a Rákospalotai Leánynevelő Intézetben, ahol egy egész napos bűnmegelőzési programon is részt vettek.

A Bárka szervezésében megtartott tematikus napon az év során két alkalommal voltak jelen a rendőrség emberei saját bűnmegelőzési programmal (tudatmódosító szerek hatásai,

következményei témában). Mindkét alkalommal külön foglalkozást szerveztek az érintett fiataloknak, valamint családtagjaiknak.

A körzeti megbízottak, iskola rendőrök folyamatos kapcsolattartással, konzultációs alkalmakkal, egészségnapokon szervezett programokkal segítették a kerületi iskolákban felmerülő problémák hatékony megoldását.

Az elmúlt évben 638 fő általános, és 660 fő középiskolás számára nyújtott a rendőrség bűnmegelőzési ismereteket.

A rendőrség aktívan képviselteti magát a Kábítószer Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF) helyi szervezetének munkájában is, ahol szintén kiemelt figyelemmel kezelik a kiskorúak felé irányuló prevenciós munkát a programok szervezésében.

A kábítószer befolyásoltság megelőzése és csökkentése érdekében az elmúlt év során a KEF pályázat keretében több célzott program is megvalósulhatott, melyeknek lebonyolításában a rendőrség képviselője aktívan részt vállalt.

A KEF tagjai iskolakezdesre készítettek egy a szülők számára tájékoztatást nyújtó drogprevenciós kiadványt, melyet szeptemberben, a tanév első szülői értekezletén minden iskolában, minden osztálynak eljuttattak.

A KEF az elmúlt év során három alkalommal addiktológiai műhelyt szervezett, melyen a szakterületen dolgozó szakemberek a saját munkájukkal mutatkoztak be.

VI. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében nyújtott alapellátási formák:

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. novemberében ellátási szerződést kötött a „RÉS” Szociális és Kulturális Alapítvánnyal (1173 Budapest, Összekötő u. 3., a továbbiakban: Alapítvány) családok átmeneti otthona szolgáltatás biztosítására. A határozott időre kötött szerződés 2019. december 31-én jár le. A szerződés keretein belül az Alapítvány vállalta, hogy a fenntartásában működő családok átmeneti otthonában biztosítja a Kőbánya illetékességi területén lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező nyolc, átlagosan négytagú otthontalanná vált család ellátását.

Az Otthon az otthont nyújtó ellátáson kívül a családok együttműködésén alapuló szociális segítségnyújtással, egyéni és családi esetszolgálatokkal támogatja a lakói életét. A szakmai csapat tagjai az intézmény szakalkalmazottjai (intézményvezető, családgondozók, szakdolgozók), illetve jogász, pszichológus és fejlesztőpedagógus. A szakemberek célja, hogy a bekerülő családok erőforrásait olyan mértékben megerősítsék, hogy ki tudjanak kerülni az intézményes lakhatási formák keretei közül, és képessé váljanak önálló lakhatási lehetőségek megteremtésére és megtartására.

A Budapest X. kerület ellátási területéről az elmúlt évben 41 esetben érkezett megkeresés szülőktől, társintézményektől és egyéb szervezetektől. Az Alapítvány összesen 8 kőbányai lakcímmel rendelkező család (összesen 31 fő) elhelyezését biztosította, a 2015. évben igénybe vett ellátási napok száma 7343 nap volt. Az ellátásért biztosított támogatás az Alapítvány részére az elmúlt évben 13 153 296 Ft volt.

A 2015. évben a kőbányai ellátottak közül egy család intézményi ellátása a gyermekek szakellátásba kerülése miatt szűnt meg, két család költözött tovább társintézménybe (másik családok átmeneti otthona, anyaotthon), három család albérletbe ment tovább, és két család rokonokhoz távozott az intézményből.

Az esetek többségében a Gyermekjóléti Központ kezdeményezte a családok elhelyezését bántalmazás, családi konfliktus, kilakoltatás, lakásárverezés, albérlet elvesztése miatt. Az ellátottakra jellemző, hogy elsősorban hátrányos helyzetű, a társadalom perifériáján élő, többgyermekes, munkanélküliséggel küszködő, alacsony iskolai végzettségű családok.

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete 2010. júliusában határozatlan idejű ellátási szerződést kötött a Sokproblémás Családokért Alapítvánnyal (1102 Budapest, Liget u. 10., a továbbiakban: Alapítvány). Az Alapítvány addiktológiai ellátást biztosít a Kőbánya területén élő szenvedélybetegek és hozzátartozóik részére. Az Alapítvány tevékenységének biztosítására havonta 80 000 Ft (évi 960 000 Ft) működési támogatást biztosít az Önkormányzat.

Az önkormányzatnak, illetve az intézményeknek a következő civil szervezetekkel van együttműködési megállapodása:

- Alapítvány a Kőbányai Családokért – családi programok, táborok támogatására
- Remény Magyarországért Alapítvány – rendezvények lebonyolításában önkéntes tevékenység; családoknál, Átmeneti Otthonban tisztasági festés
- Baptista Szeretetszolgálat Utcafront Csoport – adományosztás, közös utcai szociális munka drogfogyasztó gyerekek esetében
- Baptista Szeretetszolgálattal – nappali melegedő szolgáltatás biztosítására

A kőbányai intézmények szociális és gyermekvédelmi tevékenységet folytató civil szervezetekkel, alapítványokkal rendszeresen együttműködtek.

A prevenció elképzeléseket illetően további cél a kerületi sport, és szabadidős tevékenység választékának bővítése, a pszichológusi, gyermek pszichiátriai szakemberek bevonása a gyermekvédelembe. Ez nem kizárólag az önkormányzati feladatként jelenik meg, hanem minden civil kezdeményezést, alapítványt be kell vonni a komplex megvalósítás érdekében.

VII. Jövőre vonatkozó célok, elképzelések:

A szakmai munka összefoglalásaként az éves Gyermekvédelmi Tanácskozásra 2016. február 25. napján került sor. Az elmúlt év értékelése után a jelzőrendszer tagjai megfogalmazták a problémákat és a jövőre vonatkozó javaslataikat is.

Általánosságban elmondható, hogy a jelzőrendszer tagjai között jó az együttműködés.

Évek óta visszatérő jelzése a szakembereknek, hogy még mindig nem megfelelő az információáramlás a jelzőrendszer tagjai között (oda-vissza), valamint, hogy fontos lenne a közös prevenció programok kidolgozása érdekében egymás tájékoztatása az aktuális programokról és az ingyenes szolgáltatásokról. Több gyermekvédelmi továbbképzés

megszervezésére lenne igény. Jelzés esetén a jelzőrendszer tagjai visszajelzést várnak az eset fogadásáról, a megtett intézkedésekről, sőt szívesen vennék az esetmegbeszélésen készült jegyzőkönyv megküldését is.

Általános vélemény, hogy több közös esetmegbeszélésre lenne szükség, ahol az egyéni megoldásokon túl az általánosabb „rendszerhibákra” is fény derül, valamint a gyakorlat is azt mutatja, hogy hatékonyabb együttműködést eredményez a párbeszéd, a rendszeres kapcsolattartás a személyes ismeretség, főleg egy döntés előtt.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- 2015. évben a szociális törvény változása megteremtette a lehetőségét a támogatások tekintetében a jogosultak körének bővítésére, és új ellátási típusok bevezetésére. A 2015 év márciusától bevezetésre került települési támogatás a korábbi önkormányzati segélynél szélesebb körben, célzottabban nyújt segítséget.
- További célunk az iskolákkal való együttműködés erősítése elsősorban az erdei iskola költségeihez nyújtott települési támogatás ügyintézésében, annak érdekében, hogy minél több rászoruló család kaphasson természetbeni támogatást az erdei iskola, tábor költségeihez.
- A tanévkezdési támogatás középiskolás korúak részére történő kiterjesztése megvalósult. Tavaly augusztusban az általános iskoláskorú gyermekek szülői az iskolákban, a középiskoláskorú gyermekek szülei az Ügyfélszolgálaton vehették át az 5000 Ft értékű Erzsébet-utalványt. A tanévkezdési támogatás minél gördülékenyebb módon történő biztosítása az idej feladataink között is szerepel.
- A korábban tervezett szociális ellátásokról szóló kiadvány megjelent az elmúlt évben, ennek az idej évre történő frissítése még a 2016. év feladata lesz.
- A nyári gyermekétkeztetés lehetőségét az Önkormányzat valamennyi rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek részére biztosítani szeretné.

Gyermekjóléti ellátás:

Az elmúlt év szakmai feladatai között szerepelt a jogszabályi változásokra való felkészülés. A változást hozó jogszabályok az év végén jelentek meg. Az idej év feladata a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok integrálásával a feladatok átszervezése, az ismeretek mélyítése. Az új struktúra mentén új feladatmegosztás kialakítása szükséges és ezzel egyidőben a munkatársak szakmai felkészítését is meg kell oldani tanfolyamok és megbeszélések szervezésével.

Gyermekek napközbeni ellátása - bölcsődei ellátás:

Évek óta visszatérő probléma a jelzőrendszer tagjaival történő szorosabb, partneri együttműködés kialakítása. A kölcsönös és hatékony együttműködés kialakítása érdekében a Kőbányai Egyesített Bölcsődék vezetője kezdeményezi, hogy a Bárka szakemberei, családgondozói látogassanak el az intézménybe és nézzék meg bölcsődei környezetben is a gondozott gyermekeket. Javasolja, hogy közösen beszéljék meg a problémát és a megoldási

módokat a gyermek és a családja érdekében. Fontos lenne a kölcsönös információcsere annak érdekében, hogy a bölcsődei gondozás során is nagyobb odafigyelést tudjanak biztosítani a védelemben vett gyermek részére.

Évek óta komoly nehézséget jelent a kieső kisgyermeknevelők pótlása. A fluktuáció következményeként az aktívan dolgozók szinte folyamatosan túlterheltek.

A fluktuáció oka sokrétű és összetett. A dolgozók életkora magas, a nyugdíjba vonuló dolgozók helyére az alacsony közalkalmazotti bérek miatt nehéz a kieső munkaerőt pótolni. A felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatal szakdolgozók váltanak, tanulnak, jobban fizető állást keresnek. Helyükre pályakezdő, vagy 15-20 éve pályát elhagyó, középfokú végzettséggel rendelkező gondozónők jelentkeznek, akik nem tudnak lépést tartani a mai szakmai elvárásokkal, többen próbaidő alatt elmennek.

Az elkövetkező évek egyik kiemelkedő feladata a szakdolgozói gárda megtartása a motiváció erősítésével, az elismerések nem kizárólag anyagi jellegű közvetítésével, közösségi programok szervezésével. Ebbe az irányba mutat a februárban rendezett farsangi mulatság, az áprilisban megtartott bölcsődék napja rendezvény, majd az őszi időszakban megszervezett buszkirándulás is. A dolgozói visszajelzések minden rendezvényünkről nagyon pozitívak voltak, a közösség megtartó ereje némiképp csökkentheti az elvándorlást.

Gyermekek napközbeni ellátása – családi napközi ellátás:

Az elmúlt év célkitűzései között szerepelt, hogy meg kell vizsgálni a lehetőségét annak, hogy kössön-e az Önkormányzat ellátási szerződést családi napközi szolgáltatás biztosítására. 2015. szeptember 1-jétől az önkormányzat két családi napközivel kötött szerződést 1 év határozott időtartamra. A Nagy Kertje Családi Napköziben és a Kiscimborák Családi Napköziben 14 gyermek részére biztosítanak napközbeni ellátást. A Cseperedők Bölcsőde idei évre tervezett bezárása miatt indokolt a családi napközikkel történő szerződések meghosszabbítása és további férőhelybővítésre vonatkozó elképzelések továbbgondolása.

Bűnmegelőzés:

A jövőre vonatkozóan fontos cél, hogy a kiskorúak, fiatalkorúak kriminalizálódása ellen minden érintett lehetőségei szerint minél többet tegyen.

A korosztály körében napirenden kerülnek napvilágra, fogalmazódnak meg olyan kérdések, problémák, amikre szakszerű válaszokat kell tudni adni az őket körülvevő, velük felelősen foglalkozó felnőtteknek. Ilyenek az internetezés, számítógépezés, a társasági oldalakon való jelenlét kapcsán felmerülő kérdések, veszélyek, az ott egyre inkább megjelenő fenyegetésekkel való viszonyulás.

A különféle tudatmódosító szerek gyors terjedése, a designer drogok iránti nagy kíváncsiság megjelenése a köreikben, a könnyű hozzájutási lehetőségek újabb problémákat vetnek fel, amikre gyors reagálás szükséges.

A jelzőrendszer különféle intézményei révén többféle szakmai program is működik a kerület különféle oktatási intézményeiben. Célszerű lenne, ha ezekről a program lehetőségekről az önkormányzat egy adatbázist hozna létre, amiből igény szerint az oktatási intézmények választhatnak, szükségük szerint igényelhetnek. (Pl. Rendőrség DADA program, védőnői szolgálat dohányzás alkohol elleni felvilágosító programja, Nevelési Tanácsadó különféle kihelyezett programjai, stb.). Ezzel biztosítható lenne, hogy az iskolákba kerülő programok között ne legyenek átfedések, illetve ne legyen esetleges, hogy kihez milyen programok híre juthat el.

További megvalósításra váró terv a drogmentes TEAHÁZ létrehozása és folyamatos üzemeltetése, mint a stratégiában vállalt közös feladat. A szükségessége egyértelműen látszik, hogy a fiataloknak (14-20 éves korosztály) legyen egy közösségi tér, szórakozó hely, ahol biztonságban együtt lehetnek, drogmentes környezetben.